

CÎTEVA PRECIZĂRI PE MARGINEA „CĂLEI CEA BĂTRÎNĂ A LUI MIHAI VODĂ, CARE VINE DE LA ORAȘ“

PETRE DRĂGUȚOIU
MIHAI OPROIU

În jurul Tîrgoviștei documentele amintesc numeroase date care vorbesc despre o intensă locuire, existînd un număr important de toponime, pline de conținut și semnificație, care ne ajută să înțelegem mai bine vechea Tîrgoviște.

Cu iz puternic de rășină, străbat pînă la noi știri despre „drumul mocanilor“ ce trecea „pe sub deal“, descifrăm cu greu „drumul vii lui Voivod“ s-au ne lăsăm pașii călăuziți „Pre ulița cea veache pînă în Tîrgoviștioară“.

La poalele dealului viața pulsa aflîndu-se „ciutăria domnească cea veche“, precum și mari „heleștee domnești“. În apropiere trecea „drumul Tîrgoviștei“ cunoscut și sub numele de „drumul mare al olahului“.

Către mănăstirile din jur pleca o adevărată rețea de drumuri, dintre care cele mai cunoscute erau cele care mergeau către mănăstirea Dealu. Din documente aflăm știri despre „cali ci bătrînă a lui Mihai vodă, cari vini di la oraș“, menționată la 15 mai 1628.

În 1696 era amintit din nou „drumul cel vechiu al mănăstirii Dealului“, ceea ce dovedea că reprezenta o permanență încă în conștiința tîrgoviștenilor.

Știrea transmisă este deosebit de interesantă, documentele referindu-se la „cali ci bătrînă“ sau „la drumul cel vechiu“, ceea ce însemna că între timp apăruse un drum nou, cunoscut sub un alt nume.

Apare clar că între cele două drumuri erau diferențe însemnate date de locurile prin care treceau, apărînd și necesitatea unei explicații viabile care să motiveze în mod logic motivele pentru care a apărut necesitatea unei „noi căi spre mănăstirea Dealu“.

Din același document cunoaștem că drumul era numit „a lui Mihai vodă“, rămînînd în conștiința locuitorilor de la mijlocul secolului al XVII-lea sub acest nume, considerînd că fusese realizat în timpul domniei unui „Mihai vodă“. Apare însă o întrebare firească, care se cere să se precizeze cînd a domnit acel Mihai.

Este cunoscut și astăzi că în satul Valea Voievozilor, cătunul Furtunestii, prin grădinile locuitorilor Furtună Elena, Pașol Elena și Furtună Nicolae se păstrează lespezi de piatră avînd dimensiuni între 0,55 m./0,40 m./gr. 0,08 m. — 0,62 m./0,45 m./0,04 m. menținîndu-se tradiția unui vechi drum ce ar fi existat din timpul lui Mihai vodă. În prezent, în mare parte terenul a fost desfundat și redat agriculturii, însă locuitoarea

Furtună Elena mărturisește că bătrînii spuneau că în această zonă se săpa greu, bătrînii afirmînd că pe aici își băgase dracul coada. Surprinde coincidența care există între tradiție și documentul istoric¹. Încercînd să lămurim la care dintre voievozi se referă documentul, observăm că tradiția populară se referă la Mihai Viteazul de la care s-a preluat numele și a rămas în conștiința oamenilor prin faptul că era înmormîntat la mănăstire, el devenind un adevărat simbol pentru localnici.

Spre deosebire de tradiție, documentul se referă la Mihail I. domn al Țării Românești între 1418—1420, cunoscut fiind faptul că între Mihail I și Mihai Viteazul nu a mai fost nici un domn cu acest nume. Este îndeobște cunoscut și faptul că Mihai I în timpul cît a fost asociat la domnie cu tatăl său, a fost un bun gospodar, interesîndu-se de bunul mers al cetății, edificînd sau ajutînd la edificarea primelor monumente.

Cunoscînd că „cali ci bătrînă a lui Mihai vodă“, se îndrepta către mănăstirea Dealu, menționată pentru prima dată la 1431, nu îndreptățește să credem că și mănăstirea a existat ceva mai devreme, căci despre o atribuire a „căii cea bătrîne“ lui Mihai Viteazul nu se poate vorbi. Considerăm aceasta pentru că într-o scurtă perioadă de timp, drumul către mănăstirea Dealu nu se putea schimba, acest fapt realizîndu-se într-o perioadă mai lungă de timp, fiind implicate schimbări structurale în cuprinsul orașului, Curții domnești și chiar a mănăstirii „sfîntul Necolai din vii“.

Fără să reușim să efectuăm o ridicare topografică, urmele acestui drum se aflau pe axa existentă între turnul Chindiei — mănăstirea Dealu, cu puțină deviere spre nord, ceea ce ne îndreptățește să presupunem că neputînd să i-a în mod abrupt dealul, se strecura pe Valea Sașilor, ajungînd domol pînă sus unde era mănăstirea. Într-o perioadă următoare pe care în prezent nu o putem determina cu exactitate, drumul din oraș către mănăstirea Dealului a suferit o deviere către sud, strecurîndu-se mai ușor pe „Valea Voivodi“, cunoscut din documente sub numele de „drumul ce miarge pre Valea lui Voivod“.

---

¹ D.R.H., B. Țara Românească, sec. XVII, vol. XXII, p. 170—171, doc. 1628, mai 15, Gorgota.